

การตรวจสอบการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

การตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) คือ การให้ความเชื่อมั่น (Assurance) และการให้คำปรึกษา(Consulting) อย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ (ที่มา : The Institute of Internal Auditors : IIA)

ประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน การตรวจสอบภายใน เป็นการให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร และเป็นหลักประกันขององค์กรในด้านการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ทั้งในด้านการเงินและการบริหารงาน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยการเสนอรายงาน เกี่ยวกับกิจกรรมการเพิ่มมูลค่าขององค์กร รวมทั้งการเป็นผู้ให้คำปรึกษากับฝ่ายบริหาร ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผล และดูแลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งการตรวจสอบภายในมีส่วนผลักดันความสำเร็จดังกล่าวได้ เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ

๑. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) และความโปร่งใส ในการปฏิบัติงาน (Transparency) ป้องกันการประพฤติมิชอบหรือการทุจริต และเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจนทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

๒. ส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีและรายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) ทำให้องค์กรได้ข้อมูลหรือรายงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ และเป็นพื้นฐานของหลักความโปร่งใส (Transparency) และความสามารถตรวจสอบได้ (Auditability)

๓. ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน (Efficiency and Effectiveness of Performance) ขององค์กร เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นการประเมิน วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลทุกด้านในการปฏิบัติงาน จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ช่วยปรับปรุงระบบงานให้สะดวก รัดกุม ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตลอดเวลา ช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่าย เป็นสื่อกลางระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการประสานและลดปัญหาความไม่เข้าใจในนโยบาย

๔. เป็นมาตรการถ่วงดุลแห่งอำนาจ (Check and Balance) ส่งเสริมให้เกิดการจัดสรรการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสมตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

๕. ให้สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Warning Signals) ของการประพฤติมิชอบหรือการทุจริตในองค์กร ลดโอกาสความร้ายแรงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อเพิ่มโอกาสของความสำเร็จของงาน

การตรวจสอบการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน เพื่อให้มั่นใจว่าการอนุมัติให้มีการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน กรณีส่งเงิน ส่งผิดประเภท หรือส่งซ้ำ ที่มีวงเงินต่อครั้งต่อรายไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ได้ปฏิบัติถูกต้องตามแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบการอนุมัติการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดินที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยกำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปี

ผู้ตรวจสอบภายใน จะดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน (Engagement Plan) และแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Audit Program) กำหนดวิธีการตรวจสอบเอกสาร/แหล่งข้อมูล กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบ โดยใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. หนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค ๐๔๐๙.๗/๑๙๕๖๘ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ เรื่อง การคืนเงินรายได้แผ่นดิน
๒. ข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการหักจ่ายรับจ่ายขาดและถอนคืนเงินรายได้ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมากที่ กค ๐๔๒๐.๑/ว๗๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ อนุมัติให้ถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน ต้องเป็นกรณีที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการรับเงิน การนำเงินส่งคลังและมีเหตุที่จะขอถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง เฉพาะกรณีส่งเงิน ส่งผิดประเภท หรือส่งซ้ำที่มีวงเงินต่อครั้งต่อรายไม่เกิน ๑๐๐,๐๐ บาท ดังนี้

๑. การถอนคืนเงินรายได้ภายในปีงบประมาณที่ได้นำส่งคลัง ให้ส่วนราชการเบิกจากเงินรายได้ประเภทเดียวกับเงินรายได้ที่ได้นำส่งคลัง
๒. การถอนคืนเงินรายได้เมื่อพ้นปีงบประมาณที่ได้นำส่งคลังไว้แล้ว ให้ส่วนราชการเบิกจากเงินงบประมาณรายจ่ายของปีที่อนุมัติเบิกจากงบรายจ่ายอื่น เพื่อเป็นการถอนคืนเงินรายได้

ผู้เขียนบทความ นางเพ็ญพิมล ภูสาระ
นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมโรงงานอุตสาหกรรม

๒๖ เมษายน ๒๕๖๗